

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a pcrenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK
budapesti kir. közjegyző. KIJADJA: ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekk számlája: 41.951.

Az erdélyi közjegyzőségek.

A pécsi kamara közgyűlése.

Válasz a Kir. Közjegyzők Közlönye két cikkére.

Közlemények.

Halálozás.

Kitüntetés.

Adakozás az „Erdélyért” akcióra.

Közjegyzői közreműködés kereskedelmi árverésnél.

Az óvás elengedés újabb meghosszabbítása.

Az a bizonyos vaskalap.

Az Ö. E. 2. §-a körül való joggyakorlat.

Magyar-török jogsegély egyezmény.

A rendőrség hitelesítési „jogköre”.

A Müne határidő naplója.

Kihirdetett törvények.

Rendelet.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Illetékjog.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Sz. L.

Az erdélyi közjegyzőségek.

A magyar szent koronához visszacsatolt erdélyi területeken tudvalevően katonai közigazgatás van hatályban. Amint ez a visszacsatolt Felvidéken és Kárpátalján is történt a katonai hatóságok a katonai közigazgatás hatályosságának tartamára a volt közjegyzői székhelyeken a közjegyzői teendők ellátására megbízottakat rendeltek. A magunk részéről ezekért a közjegyzői megbízotti kirendelésekért túlságos mértékben nem lelkesedünk. Speciálisan igazságügyi kérdésben megfelelő intézkedés a katonai hatóságoktól nem is várható, aminthogy a Felvidéken s most Erdélyben is több esetben megtörtént az, hogy olyan egyéneknek adtak a katonai hatóságok közjegyzői megbízást, akiket a vonatkozó törvényes előfeltételek egyike vagy másikának hiánya miatt közjegyzővé kinevezni nem lehet. Jól tudjuk, hogy a megbízás csak ideiglenes s csak a katonai közigazgatás tartamára illetve a végleges közjegyzői kinevezésekig szól, azonban a kinevezési előfeltételek az állás szakszerűségével és jogszolgáltatási fontosságával függően szorosan egybe, azok — szerény véleményünk szerint — az ideiglenes megbízásnál sem volnának mellőzhetők. E mellett tudomásunk szerint az is megtörtént, hogy a megbízotti kirendelést vissza kellett bizonyos okokból vonni. Ezt sem lehet a közjegyzői állás különleges természetére való tekintettel kívánatosnak minősíteni.

A visszacsatolt Felvidéken és Kárpátalján megbízott közjegyzők túlnyomórésze a közjegyzői működés tekintetében az elméleti és gyakorlati ismeretek több-kevesebb hiányossága miatt sok vonatkozásban tájékozatlan lévén, ez a körülmény a jogszolgáltatás megfelelő voltára és biztonságára sokszor érezhetően káros hatással volt. Ennek az Erdélyben meg-

bízott közjegyzők tekintetében való lehető elkerülése végett a Kir. Közjegyzők Közlönyének szerkesztősége minden közjegyzői székhelyre, ahol több közjegyző működött, ott több példányban megküldött egy rövid tájékoztatót a közjegyzői működés tekintetében érvényben lévő jogszabályokról, megküldte továbbá a 6800/1935. I. M. rendelet szövegét, a közlöny legutóbb megjelent számát azzal a közléssel, hogy a végleges kinevezések megtörténtéig a közlönny a szerkesztőség a megbízott közjegyzők részére díjtalanul fogja megküldeni. Jelezte egyben egy külön köriratban a szerkesztőség, hogy bárminő felvilágosítások megadásában készséggel áll a megbízott közjegyzők rendelkezésére. E közlés következtében már is igen sok megkeresésre adott a szerkesztőség megfelelő útbaigazítást. A köriratban felkérte a szerkesztőség a megbízott közjegyzőket, hogy a megbízásra vonatkozó adataikat a rendelkezésükre bocsátott levelező lapokon közöljék. Ennek a megkeresésnek következtében a beérkezett adatokat az alábbiakban közöljük a világháború előtt volt magyar kir. közjegyzői székhelyek alfabetikus sorrendjében, megjegyezve, hogy a megbízott közjegyző neve mellett közölt időpont a közjegyzői megbízotti működés megkezdésére vonatkozik s hogy a megnevezett román közjegyzők az illető közjegyzői székhelyeken a magyar joghatóság átvétele előtt a román kormány kinevezése alapján működtek.

1. *Bánffyhungad.* Adatok nem érkeztek be.
2. *Beszterce.* Adatok nem érkeztek be.
3. *Bethlen.* *Rácz* József dr. volt ügyvéd, 1940. X. 15. *Sborcea* Simon dr. helyettesítéssel megbízott besztercei v. román közjegyző.
4. *Csikszereda.* *Nagy* Tibor dr. közjegyzőhelyettes. 1940. IX. 23. *Decián* Gyula dr. és *Christea* János v. román közjegyzők. (Két román iroda volt.).
5. *Dés.* *Biró* József dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 26. *Grosu* N. Miklós volt román közjegyző.
6. *Élesd.* *Nagy* Árpád volt ügyvéd. 1940. IX. 24. *Moldován* János dr. volt román közjegyző.
7. *Felsőrisó.* Adatok nem érkeztek be.
8. *Gyergyószentmiklós.* Adatok nem érkeztek be.
9. *Halmi.* Adatok nem érkeztek be.
10. *Kézdivásárhely.* Adatok nem érkeztek be.
11. *Kolozsvár.*
 - a) *Ferenc* József dr. volt ügyvéd. 1940. X. 1. *Cosma* János dr. és *Pasca* Remus dr. volt román közjegyzők irodái részére.
 - b) *Deák* Gyula dr. volt ügyvéd, az erdélyi magyar párt volt főtitkára, jelenleg országgyűlési képviselő. 1940. IX. 26. *Pop* Sándor volt román közjegyző.
 - c) *Schilling* Dezső dr. volt ügyvéd. 1940. X. 8. *Nestor* Lőrinc dr. volt román közjegyző irodája részére.
12. *Kraszna.* *Rimely* Károly dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 15. *Ciatho* János volt román közjegyző.

13. *Magyarláros.* Adatok nem érkeztek be.
14. *Margitta.* *Dumbrovicsán* János dr. v. román közjegyző. 1940. IX. 7.
15. *Máramarossziget.* *Lingvai* Lajos dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 11. *Fonorán* Demeter volt román közjegyző.
16. *Marosvásárhely.*
 - a) *Kovácsy* Albert dr. volt magyar kir. közjegyző, a román joghatóság alatt is működött s a magyar katonai hatóság is meghagyta állásában.
 - b) *Csiky* László dr. volt magyar kir. közjegyző, 1921-ben állásától megfosztották, 1940. X. 7.-től katonai hatósági megbízás alapján újra működik *Stoina* Petre dr. volt román közjegyző irodájában.
17. *Nagybánya.* *Tapaloga* József dr. volt román közjegyző, katonai hatóság megbízása alapján működik a saját és *Bretan* Lucián dr. volt román közjegyző irodájában.
18. *Nagykároly.*
 - a) *Tóth* Zoltán dr. volt ügyvéd, 1940. IX. 23. *Rusu* Benedek volt román közjegyző.
 - b) *Nagy* Gábor dr. volt ügyvéd. További adatok nem érkeztek
19. *Nagyszalonta.* *Pétery* Lajos volt ügyvéd. 1940. IX. 28. *Campianu* János dr. volt román közjegyző.
20. *Nagyvárad.*
 - a) *Várad* Imre volt tszéki bíró és ügyvéd. 1940. IX. 16. *Candrea* János és *Csurdar* Agoston volt román közjegyzők irodáit vezeti.
 - b) *Petry* Gyula dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 28. *Haragus* István dr. volt román közjegyző.
 - c) *Körösi* Dezső dr. További adatok hiányzanak.
21. *Naszód.* Adatok nem érkeztek be.
22. *Nyárádszereda.* *Futásfalvi Márton* István dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 18. *Deacu* Jakab dr. volt román közjegyző.
23. *Sepsiszentgyörgy.* *Ferenc* Lajos dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 24. a volt két román közjegyző *Moldován* V. *Costacha* dr. és *Novacu* Aurél dr. irodája részére.
24. *Szamosujvár.* *Pongrácz* Ernő dr. volt ügyvéd. 1940. X. 5. *Macavei* József dr. volt román közjegyző.
25. *Szászrégen.*
 - a) *Ferenczy* István dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 20. *Horga* Vasilie volt román közjegyző.
 - b) *Kovács* Ödön dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 27. *Trutia* Jenő dr. volt román közjegyző.
26. *Szatmárnémeti.*
 - a) *Csengery* István dr. volt magyar kir. közjegyző, állásából a románok elmozdították. 1940. X. 10. *Radu* Iván volt román közjegyző.

b) *Pallay Béla* dr. volt magyar kir. közjegyző, állásából a románok elmozdították. *Bohatiel Coriolán* dr. volt román közjegyző.

c) *Pogachiás János* dr. volt román közjegyző. Ideiglenes megbízást kapott a magyar katonai hatóságtól.

27. *Székelyhíd*. *Biró Sándor* dr. volt ügyvéd. 1940. X. 14. *Pop Nicolae* volt román közjegyző.

28. *Székelykeresztúr*. *Ferenczy Pál* dr. volt ügyvéd. 1940. IX. 27. *A. G. Bocescu* volt román közjegyző.

29. *Székelyudvarhely*. *Suciu János* dr. volt román közjegyző. 1940. IX. 25. megbízást kapott a magyar katonai hatóságtól.

30. *Szilágysomlyó*. *Vicas Valér* dr. volt román közjegyző. 1940. IX. 10. megbízást kapott a magyar katonai hatóságtól.

31. *Szilágycseh*. *Bodea Sándor* dr. volt román közjegyző. 1940. IX. 12. Megbízást kapott a magyar katonai hatóságtól.

32. *Szinyérváralja*. Adatok nem érkeztek be.

33. *Tasnád*. *Kosa Béla* dr. 1940. IX. 9. *Popescu Teodor* dr. és *Oros Sever* v. román közjegyzők.

34. *Teke*. Adatok nem érkeztek be.

35. *Zilah*. *Maior Szilviusz* dr. volt román közjegyző. 1940. IX. 19. Megbízást kapott a magyar katonai hatóságtól.

A román joghatóság alatt a most visszacsatolt területeken az eddigi adatok szerint is legalább 50 közjegyző működött. Így közjegyzői székhely volt *Homoródoklánd* is, ahol a magyar impérium alatt nem volt közjegyző. Itt a katonai hatóságok *Máthé István* dr. volt ügyvédnek adtak közjegyzői megbízást. Természetesen a visszacsatolt területen ennyi közjegyzői állást fenntartani nem lehet. Ez remélhetőleg nem is állhat az igazságügyi kormányzat szándékában, ahol ismert az a veszély, amelyet a jogszolgáltatásra a közjegyzőség elproletarizálása s az az előny, amelyet az anyagi biztonság jelent. Szerény véleményünk szerint még az is sok, ha annyi állást tartanak fenn, mint amennyi a régi magyar joghatóság alatt volt. A környéküktől megfosztott Nagyvárad és Kolozsvár például alig bírhat el 3—3 közjegyzőséget.

A visszacsatolt területen 3 közjegyzői kamara is volt. Kolozsvárott, Nagyváradon és Marosvásárhelyen. Természetesen a visszacsatolt területre egy kamarának, s központi fekvésénél fogva is Kolozsvárott való újra felállítására bőségesen elég.

A közjegyzői kinevezéseknél igen kívánatos volna, aminek figyelmen kívül hagyását a visszacsatolt Felvidéken és Kárpátalján is éreztük, hogy az egyes közjegyzőségekre a csonkaországból is helyezzenek át közjegyzőket s nevezzenek ki csonkaországi helyetteseket. Ezt a közjegyzői működés biztonsága és lehető zavartalansága a gyakorlati kérdésekben való tájékozottság indokolná. Viszont, hogy ezzel az erdélyi igénylők ne jussanak kedvezőtlen helyzetbe, megfelelő számban lehetne erdélyi embereket csonkaországi állásokba kinevezni. Kívánatos volna az is, ha az Erdélyből kinevezendő közjegyzők részére egy rövid tanfolyam tartatnék esetleg szakvizsgával is egybekötve.

A pécsi kamara közgyűlése.

A pécsi kir. közjegyzői kamara évi rendes közgyűlését Pécsen 1940. szeptember 8. napján tartotta meg. Az ülést *Angyal Béla* dr. kamarai elnök vezette s azon jelen voltak még: vitéz *Barna Lajos* dr., *Berzsenyi László* dr., *Csemesz Dénes* dr., *Hanny Andor* dr., *Illgenn Aurél* dr., *Iváncsy István* dr., *Kiss Elemér* dr., *Kőszeghy Antal* dr., *Májay Dezső* dr., *Mike Imre* dr., *Örley György* dr., *Siklóssy Tamás* dr., *Szlávi Kornél* dr. kir. közjegyzők, *Csolosz Jenő* és *Vas Gyula* dr. kir. közjegyzőhelyettesek.

Angyal Béla dr. elnök a közgyűlést megnyitó beszédében bensőséges meleg szavakkal emlékezett meg *Horthy Miklós* országlásának 20-ik évfordulójáról. Vázolta azokat a történelmi jelentőségű érdemeket, amelyeket *Horthy Miklós* a nemzet ujjáépítése érdekében a nemzet örök háláját kiérdemelve, szerzett. Megemlékezett továbbá az igazságügyminisztérium vezetésében bekövetkezett változásról s megállapítja, hogy a közjegyzői kar is bizalommal és reményteljesen tekint az új igazságügyminiszter *Radocsay László* működése elé. A kamarai év jelentős eseményeként említi fel, hogy *Lázár Ferenc* dr. a budapesti kamara elnöke a közjegyzői rendtartás reformtervezetét az igazságügyminiszterhez felterjesztette. Közli, hogy a tervezet tárgyában a kamara külön ülést tartott, azon a tervezetet részletesen megvitatta, s egyhangúlag elhatározta, hogy a tervezet egyes részei ellen állást foglal s az igazságügyminiszterhez oly értelmű felterjesztést intéz, mely szerint az alaptörvény óta gyökeresen megváltozott viszonyokra, az újabb jogfejlődésre való tekintettel nem novelláris módosítást, hanem teljesen új közjegyzői rendtartást tart szükségesnek. Ennek megalkotására azonban a jelenlegi rendkívüli időket alkalmasnak nem tartja. A tervezetnek különben főleg a korhatárra vonatkozó része ellen foglal az elnöki megnyitó állást s azt a már kinevezett közjegyzőkre kiterjeszteni semmiképen sem tartja méltányosnak és indokoltnak. Állást foglalt az elnöki megnyitó a csúskamara létesítése ellen, különös tekintettel arra, hogy a vidéki kamarák területén működő közjegyzők érdekei, az elnöki megállapítás szerint, nem azonosak a budapesti közjegyzők érdekeivel. Az elnöki megnyitó befejező része örömteljes érzésekkel emlékezik meg a trianoni szerződéssel megcsonkított ország határainak kiterjesztéséről, a Felvidék, Kárpátalja és Erdély egy részének a magyar szent korona ősi joghatósága alá való visszacsatolásáról.

A helyesléssel fogadott elnöki megnyitó után a kamara évi működéséről szóló jelentést *Májay Dezső* dr. terjesztette elő. A jelentés előbb nagy vonalakban vázolja az elmúlt év nagy horderejű külpolitikai eseményeit, majd felemlíti, hogy az elmúlt évben az intézmény és a kar szempontjából nem sok külön felemelésre méltó esemény történt. Ezek tekintetében is utal a jelentés arra, hogy a Kir. Közjegyzők Közlönye minden, a kart általában érdeklő eseményről pontosan beszámol. Reátér azután a jelentés arra, hogy a kamara, illetve az annak területén működő közjegyzők a bíróságokkal és az ügyvédi karral általában kielégítő és zavartalan összeköttetéseket tartott fenn. Felemlíti majd, hogy a kamara a zsidókérdés gyakorlati alkalmazása kérdésében 1939. december 13-án

értekezletet tartott, amelyen kialakult megállapodásokat a kamara kinyomatta és azt tagjainak és a társkamaráknak megküldötte. A megállapodással kapcsolatban megemlékezik annak a közlöny hasábjain történt kritikai méltatásáról.

Sajnálatos tényként jegyzi meg a jelentés, hogy a községi jegyzők versenye az okiratolás terén a közjegyzőkkel és az ügyvédekkel szemben mind élesebbé válik. Egyes jegyzők a jogkereső feleket valósággal terrorizálják s ha megtudják, hogy valamelyik községükben lakó fél okiratot ügyvéddel vagy közjegyzővel készített, azzal szemben sok mindenféle módjukban álló retorziókat alkalmaznak. Sajnos, hogy a közjegyzői karnak a jegyzői magánmunkálatok megszüntetése tárgyában folytatott energikus és állandó akciói mindezekig eredményre nem vezettek.

Sajnálatosan számol be arról is a jelentés, hogy közszerzemény esetén a hagyatéki díjmegállapítás tekintetében a közjegyzőkre nézve sérelmes gyakorlat alakult ki, amennyiben a közszerzeményi igény érvényesítése esetén a megfelelő vagyontárgy értéke, bár a felett kétségtelenül tárgyalást kell tartani, a díjfelszámításnál mellőztetik.

A jelentés további részében közli, hogy a kamara felirt az igazságügyminiszterhez a sümegi, tapolcai és a két zalaegerszegi közjegyzőségnek a pécsi kamarához való visszacsatolása tárgyában, véleményt nyilvánított egyes igazságügyi szervezeti rendelkezésekre vonatkozó törvényjavaslat, a közjegyzői nyugdíjszabályzatot módosító rendelet tervezet tárgyában. Felhívta a jelentés a közjegyzők figyelmét a zsidótörvénnyel kapcsolatos bejelentések pontos beadására, továbbá a Kepes-féle közjegyzői díjszabás legújabb kiadására, amely a jelentés szerint is közjegyzői irodákban igen használható munka, és amely különösen illetékek tekintetében a tájékozódást nagyon megkönnyíti.

A budapesti közjegyzői kamara évi rendes közgyűlésén előterjesztett elnöki megnyitóban ismertetett rendtartási novellatervezettel, s ezzel kapcsolatosan a debreceni kamara elnökének ugyancsak a közgyűlési elnöki megnyitó keretében történt állásfoglalásával foglalkozik a jelentés.

A kamara területén a jelentés szerint változatlanul 32 közjegyző működik, a jelöltek száma 16, akik közül 7-nek van helyettesi jogosítványa. Az egyéb közjegyzői alkalmazottak száma 47. A kamarához az elmúlt kamarai évben 478 beadvány, ezek között közjegyzők ellen 14 panasz érkezett. 4 panaszt kellett a fegyelmi bírósághoz áttenni, 8 ügyben megszüntették az eljárást, 2 ügyben az eljárás még folyamatban van. A kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi kimutatásai szerint az 1939. évben ügykönyvekbe való bevezetés összesen 5920, óvás volt 3869, hagyatéki ügy 8027, másolathitelesítés 7013, fordításhitelesítés 231, beadvány 1037. Az 1938. év adataival szemben kisebb emelkedés mutatkozik az ügyszámoknál, nagyobb emelkedés a másolathitelesítéseknél, esökkenés a váltóóvásoknál.

Az évi jelentést a közgyűlés egyhangúan elfogadta, majd Mike Imre dr. indítványára elhatározta, hogy a kamaránál kezelt birságpénzekből 100 pengőt a Horthy Miklós nemzeti repülőalapra, 100 pengőt a kamarától meghatározott jótékony célra adományoz.

Az elnök terjesztette elő a kamara zárószámadását, mely szerint a múlt évben bevétel volt összesen 2,820.04 P., kiadás 2,517.26 P., s így pénztári maradványként jelentkezik 302.78 P. A közgyűlés a pénztári, a számvizsgálói jelentést és a költségvetési előirányzatot szintén egyhangúlag elfogadta.

A közgyűlés ezekután a választásokat ejtette meg, s ezek eredménye szerint elnök lett *Angyal* Béla dr. pécsi, kamarai rendes tagok *Kasza* Sándor dr. marcali, *Mike* Imre dr. nagyatádi, *Örley* György dr. nagykanizsai és *Májay* Dezső dr. kaposvári, póttagok *Berzsenyi* László dr. keszthelyi és *Szilléry* Péter dr. pécsi kir. közjegyzők.

A választás eredményének kihirdetése után Mike Imre dr. az újonnan megválasztott kamarai elnökhöz a következő üdvözlő szavakat intézte:

„Az ember ha az élet útját járja, többször elérkezik egy olyan határkőhöz, amely előtt meg kell állni, mellette szó nélkül elmenni nem lehet és nem szabad. Ilyen határkőhöz érkeztem ma el én is, és az emlékezés szárnyain visszaszállva a multba, megállapítottam, hogy pár nap híjján pontosan szeptember 17-én negyven éve lesz annak, hogy a mi szeretett kamarai elnökünket dr. Angyal Bélát az akkori igazságügyminiszter kir. közjegyzővé kinevezte. Angyal Bélának bálványai nem voltak, de voltak ideáljai. Ideálja volt a munka, a szorgalom, a felebaráti szeretet, mely ideáljait soha el nem hagyta, s az ideálok is hűségesek maradtak őhozzá. Merem állítani, ha a magyar élet fiatal hajtásai, a magyar ifjúság ezekkel az ideálokkal hagyja el az iskolák padjait, akkor lesz feltámadás, lesz nagy, boldog és hatalmas Magyarország“.

Angyal Béla dr. a nem várt üdvözlést meghatott szavakkal köszönte meg, úgyszintén a maga és a választmány új tagjai nevében a közgyűlésnek a választás eredményében jelentkező bizalmát.

Válasz a Kir. Közjegyzők Közlönye két cikkére*

I.

Az általam a debreceni királyi közjegyzői Kamara folyó évi június hó 23-án tartott közgyűlésén elmondottakra a Közlönyünk igen természetesen jónak látta észrevételeket tenni.

* A debreceni kamara elnökének válaszát a mindig követett lojális felfogásunknak megfelelően közreadtuk és pedig egész terjedelmében s annak az áldozatnak az árán is, hogy a lap jelenlegi szűkre szabott keretére tekintettel a válaszra bőségesen adódó megjegyzéseink közreadásáról kellett lemondanunk. A tárgyilagos olvasó előtt különben, aki figyelemmel olvasta a szóban forgó elnöki megnyitóra vonatkozó ismertetést, az azokra tett észrevételeket, s ezekre Örley Dénes kamarai elnöknek most közzétett válaszát, talán felesleges is további megjegyzéseket fűzni a válaszhoz, amely az elnök magánvéleményeként jelentkező állásfoglalásait változatla-

Hivatkozik a budapesti királyi közjegyzői Kamara 1239/1940. kk. számú határozatára, amely „egyhangúlag akként határozott, hogy a korhatár kérdésében ez alkalommal nem nyilvánít véleményt, egyébként a dr. Örley Dénes kamarai elnök fejtegetéseivel legnagyobb részben nem ért egyet, azokat helyteleníti és a közjegyzői intézmény érdekében állóknak nem tartja. Erről a Kamara a debreceni kir. közjegyzői Kamara elnökét értesíti.“

Szerkesztőnk azt állítja, hogy kénytelen volt a Kamara egyhangúlag arra az álláspontra helyezkedni, hogy az állásfoglalással magát nem azonosítja, s az abban foglaltakat általánosságban helyteleníti.

Tisztelettel kérdem, hogy miért volt kénytelen a Kamara ilyen határozatot hozni? S ha akár kénytelen volt akár nem, miért nem mondotta meg a Kamara azt, hogy mi az a legnagyobb része az én beszédemnek, amelyet kifogásol? És ha kifogásolja, miért kifogásolja? Vagy ezek elmondását a Közlönyre bizta?

Teljes tisztelettel a budapesti királyi közjegyzői Kamara iránt, azt a határozatot, amely általánosságban beszél és nem indokol semmit, megnyugvással nem vehetem tudomásul, de vele mégis vitatkozni nem kívánok. Csak felvetem a kérdést, mit szolt volna a Kamara ahhoz, ha én ezt a határozatot megfellebbezem? Vajjon mi lett volna ennek a fellebbezésnek a következménye?

Szerintem kár volt a közjegyzői Kamarának ilyen általánosságban tartott határozatot hozni, akkor, amikor én csak egy társkamarának az elnöke vagyok, s a budapesti Kamara nem hatóságom. De ha a Kamara mégis jónak látta, hogy foglalkozzon az általam felvetett kérdésekkel, miért nem foglalkozott akkor behatóbban azokkal?

Maga a Kamara is kimondja, hogy mellózi a korhatár kérdésével való foglalkozást. A cikk is azt mondja, hogy az én álláspontommal meg egyezik az őik álláspontja is. Hát akkor miért az egész határozat, mikor az észrevételeimnek a főtárgya mégis csak a korhatár volt. Azt meg csak jogom volt megkérdezni, hogy ki találta ki ezt az egész korhatár kérdést?

* * *

Közlönyünk szerkesztője jónak látja kitanítani arra, hogy Charmant Oszkárnak mi volt a véleménye arról a kérdéstről, hogy a közjegyző

nül fenntartja, (a közgyűlés ugyanis az elnöki megnyitó tekintetében határozatot egyáltalában nem, s annál kevésbé egyhangúan helyeslő határozatot nem hozott, az ellen magán a közgyűlésen is több felszólalás történt s így az még a debreceni kamarában is elszigetelt véleményként jelentkezik) igyekszik ezeket több-kevesebb szerencsével magyarázni, amely válasz azonban észrevételeink helytállóságát meg nem döntötte, s nem csak meg nem cáfolta, de megerősítette annak a megjegyzésünknek helyességét, hogy a debreceni kamara elnöke a közgyűlési megnyitó beszédének elmondásával a magyar közjegyzői intézménynek és karnak jó szolgálatokat nem tett. Szerk.

hatóság-e vagy sem, de maga kijelenti, hogy nagy fontosságot annak, hogy törvényben legyen megállapítva a közjegyző hatósági jogállása, ő sem tulajdonít. Én a véleményemet most is fenntartom, s ezt a véleményemet alátámasztom egyik legkiválóbb jogtudósunk néhai Magyar Gyézának azzal a véleményével, hogy nem mind hatóság az, amelynek pecsétje van. És ezért is tartottam és tartom ma is azt, hogyha törvénybe iktatják is a közjegyző hatósági jellegét, az akkor sem jelent semmit, csak címet.

* * *

A másik legfontosabb észrevétele az, hogy az 1886. évi VII. t.-c. mikor hatályon kívül helyezte az alaptörvénynek kötelező két évi közjegyzői gyakorlatról szóló rendelkezéseit, már akkor a közjegyzők legkiválóbbjai ez ellen tiltakoztak.

Amikor én a közjegyzői kar felújításáról beszélek, ezt a „felújítás“ kifejezést az 1886. évi VII. t.-c. indoklásából vettem. És igenis most is az a lakonikus válaszom erre a kérdésre, hogy nem hiszem, hogy politikai okokból a minisztérium belemehetne abba, hogy idegenek kinevezhetőségét mellőzze. Ez nem azt jelenti, hogy én nem szeretném, ha a közjegyzői Kar zárt testület lenne, de nem vagyunk azok. És igenis nem hiszem, hogy a mindenkor igazságügyminiszter a közjegyzői kinevezéseknél a politikai nyomást ne respektálja. Azt, hogy talán ez nem is árt kisebb mértékben, csak közbevettem és feltételelesen mondtam, de azonnal utána elmondom, hogy az idegenek kinevezésének kérdését hogy találnám megszoríthatónak.

Számos esetet tudok arról, hogy bíróvá magas állásokba érdemekre szert tett embereket neveztek ki és pedig közmegnyugvásra. Én még emlékszem arra, mikor a királyi táblák decentralizálását keresztül vitték, a nagyváradi királyi Itélőtáblához elnöknek a nagyváradi ügyvédi Kamara akkori elnökét nevezték ki. — Emlékszem mikor jogtanárból neveztek ki táblabírókat. Láttam olyan jogtanárt, aki ma Magyarország koronagyűlése és minálunk, a karunkban is láttam azt, amikor királyi törvényszéki bíróból királyi közjegyzőnek dr. Galánffy Jánost nevezték ki. Kérdem: vajjon nem felújítást hozott-e ő a mi Karunkba? Vajjon éveken keresztül nem ő vetette-e latba mindig súlyos szavait és érveit? Nem ő volt a közjegyzői Karnak második felsőházi tagja? Tehát nagyot vétettem én akkor, amikor én Galánffy Jánosra gondoltam?

* * *

Ami a másik súlyos fogyatkozása az én elnöki megnyitónak, a közjegyzői hatáskör kibővítésének kérdése. Súlyos fogyatkozás volna, hogyha úgy állana a dolog, ahogy ezt szerkesztőnk cikke beállítja, mert az, hogy én csak két oldalban foglalkoztam a hatáskör kiterjesztésével még bűnömül nem tudható be, akkor, amikor (jegyzőkönyv másolat 33. oldal) azt mondtam, hogy a tervezet nagyobbára az okirati kényszerről szóló tervezetben foglaltakat tartalmazza. Ezeket a kérdéseket pedig eléggé megvitattuk már, azt úgy hiszem mindenki tudja. Miért beszéltem volna

hát többet erről a kérdésről, megismétlem az egész törvénytervezetet akkor, amikor felszólalásom terjedelmét mégis csak időhöz kellett szabnom.

* * *

Helytelenítettem a közjegyzői képviseleti jogkört, mert az csak időtöltés volna és jövedelmet nem adna. Köszönöm szépen ezt a beállítást, azzal a beállítással együtt, hogy én a reform-javaslatot csak abból a szempontból nézem, hogy milyen jövedelemtöbbletet biztosít, mert a jogszolgáltatás és a magyar közjegyzői intézmény megfelelő kiépítésének érdeke szerintem mindig csak alárendelt szerepet játszik, mondja a cikk. Ha a közjegyzői Kamara is csak ezt látta az én észrevételeimben, akkor nem esodálkozom rajta, hogy megróvásban részesítenek. De, hogy ezt honnan vette a cikkíró is, nem tudom. Abból, hogy a képviseletet ellenzem más közjegyző előtt, az oka az, hogy ha a két közjegyző között véleménykülömbőség támadna, az súlyos csorbát ejtene a közjegyzői tekintélyen. Ezt mondtam és most is állítom. Ehhez fűztem hozzá csak egyedül azt, hogyha ez a képviseleti jog elmarad, akkor kérdem, milyen perenkívüli ügyben járjon el a közjegyző? Végrehajtási ügyekben, telekkönyvi átalakítás, betétszerkesztési, tényleges birtoklási ügyekben, vagy sorrendi tárgyalásokon? Ezekre mondtam azt, hogy csak időtöltés lenne, jövedelmet nem biztosítana, és csak arra való lenne, hogy bővített hatáskörnek volna betudható. Ezt más helyen nem mondtam és nem is mondhattam, és állom most is mindenkivel szemben, hogy ilyen hatáskör kibővítés értéktelen. Ez nem kibővített hatáskör. Ez nem a közjegyzői intézmény kiépítése és nem igazságszolgáltatási érdek.

A gyermektartási megállapodásoknak közjegyzői okiratba való felvételére vonatkozólag most is azt mondom, hogy ebben a kérdésben első sorban a gyámhatóság hivatott intézkedni vagy pedig a perbírótság. Ha ezt a kérdést és a kiskorúak örökbefogadási szerződését is közjegyzői hatáskörbe utaljuk, kérdezem, mi marad a gyámhatóság hatáskörében?

Az örökbefogadási szerződéseknél igenis kitétem, kiemeltem, hogyha az összes kiskorúakat csak közjegyzői okiratba lehetne örökbefogadni, kapnánk egy olyan hatáskör kiterjesztést, amelyben nem volna köszönet. Nem volna köszönet pedig azért, mert „hány teljesen vagyontalan kiskorú, hány lelenc, és menhelyen tartott gyermeket fogadnak örökbe évente nálunk olyanok, akik a kiskorúval szemben mást nem tudnak biztosítani, minthogy nevet adnak neki és valahogy felnevelik őket.“ „Vagy ez is szegényjogon fog menni mind?“ Ezt kérdeztem és ezt kérdezem most is, mert a házassági bontóperekben felvett ténytanúsítások éppen eléggé bizonyítják azt, hogy 30—40 tanúsványból legalább vidéken 3—4 után kapunk díjat. Az ügyvédek szemében ez is az ő rovásukra történt hatáskör kiterjesztés volt. — És mit építettünk ezzel ki a közjegyzői intézményen? Ezért mondtam azt, hogy én megelégszem azzal, ha csak nagykorú örökösök között kötendő ilyenmú szerződések utaltatnak a mi hatáskörünkbe.

A házastársak és jegyesek, valamint harmadik személyek között kötött társasági szerződéseket házastársért és jegyesért és azzal szemben való minden kötelezettség vállalása igenis sok nekem, s illetve sok lesz a jogkereső közönségnek. Megmondtam, hogy nem tudom elképzelni, hogy harmadik személyekkel kötött szerződés miért lehetne aggályos csak azért, mert velük szemben a másik szerződő fél véletlenül egy házaspár. Méltóztassék csak azt a tervezetet elolvasni, mert ezt másképpen én nem tudom értelmezni és csak úgy értem, hogy minden házastárssal vagy jegyessel kötött társasági szerződés is közokirati kényszer alá esnék harmadik személyek részéről. Minden házastárs és jegyessel szemben minden kötelezettség vállalás közokirati kényszer alá esnék, ez szerintem azt jelenti, hogy ha egy házastárstól vásárolok ingatlant, a vételár egy részével adós maradok, ez is közokirati kényszer alá esik. — Közokirati kényszer alá esik ha ezekkel társasági szerződést kötök. Közokirati kényszer alá esik ha házaspár eltartását vállalja harmadik személy. Közokirati kényszer alá esik, ha katonai személyek részére házassági óvadékot adnak. De lehetne ezt a kérdést még tovább is variálni. Erre mondtam én azt, hogy vajjon nem túlságosan sok-e kérdésnek is az ilyesmi akkor, amikor az okirati kényszerről szóló törvénytervezet már az eddigi hatáskörünket is megnyirbálni akarja.

Állítólag sokallom az örökösöknek egymásközti, s illetve az örökhagyóval kötött megállapodásuknak közjegyzői kényszer alá való bevonását. Nem tudom honnan veszi a cikk írója ezeket az állításait, mert én csak azt sokalltam, hogyha a hagyaték, s illetve az örökség már megnyitott, akkor külön okiratokat készítsünk a jogelismerésről, a visszautasításról, a jogról való lemondásról, egyezségről, örökséget átruházó, elidegenítő, s mindezt módosító vagy hatálytalanító megállapodások nyilatkozatairól, osztályegyezség kötéséről. — Ezek az ügyek mind a hagyatéki eljárás során rendezendők és rendezhetők is. Minek akkor közokirati kényszer és minek akkor külön okirat? Igenis ezt sokalltam, lehetetlennek tartom és a felek érdekében nem álló, károsnak tartom. Minek akkor az 1894. évi XVI. t.-c. 66. §-a? Mert ennek alapján mindent el lehet intézni, még akkor is, ha a felek nincsenek együtt. S ha a felek jelen vannak, minek akkor közokirat, mikor minden megállapodásuk a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalható és foglalandó.

Ugyanezekből az okokból nem kívánám azt sem, hogy a telekkönyvi jogokat szerző, illetve engedményező felek névaláírása hitelesíttessék. E helyett kívántam azt, hogy a telekkönyvi beadványt csak ügyvédnek, vagy közjegyzőnek kellene ellenjegyeznie, és kívántam azt, hogy a járásbírósnál értékhatárt meghaladó okiratokat csak közjegyző vagy ügyvéd készíthesse. Tettem pedig ezt azért és tartom azért, mert lehetetlennek képelem ennek a kérdésnek minden más megoldását. Én hiszem, hogy a közjegyzői Kart ha megkérdeznők, igenis magáévá tenné az én felfogásomat, magukévá tennék, mert szívesebben megelégedne minden közjegyző egy lépéssel, amit a közjegyzői intézmény kiépítése érdekében tehet, mintha sokat kívánunk, s akkor minden indítványunkat elvetik.

* * *

A fegyelmi bíróságra vonatkozó észrevételeimet minden további nélkül fenntartom. Azt, hogy a cikk az én indokomat nem tartja megtisztelőnek, arról nem tehetek, de most is merem állítani, hogy a mai fegyelmi bírósági rendszerünknek köszönhetjük jórészt, hogy az egész Karnak nagyobb a tekintélye, mint a sokkal számosabb ügyvédi Karnak. Vagy a mai fegyelmi eljárás destruálta a Kart, s ha nem, miért ezen változtatni?

A fegyelmi bíraskodás így is sok terhet nyom a közjegyzői Kar vállaira és mi lenne akkor, ha közjegyző végezné az ügyészi teendőket, közjegyző végezné a felügyeleti vizsgálatot, közjegyző maradna benne a mostani fegyelmi bíróságban, s akkor a Kúria fegyelmi tanácsában is. Már is gondot okoz nekünk az, ha felügyeleti vizsgálatot kell megejtenünk, mondjuk egy-egy petíció esetében előfordult szabálytalanságok miatt. Kik fogják ezeket elintézni? A debreceni Kamara területén nem szokásos még a készkiadások megtérítését sem követelni felügyeleti vizsgálatok esetén se, de akkor sem, ha a fegyelmi bíraskodásban nem a törvényszék, székhelyén lakó közjegyző kénytelen részt venni. Rólunk nem mondhatja senki, hogy anyagiaskodunk, de félek, hogy majd az lesz a vége, ha a Kúria fegyelmi tanácsába kell vidékről megjelenni valakinek. És ki fogja fedezni ezeket a költségeket. A Kamara? Az autonomia? Mert akkor annak sem lesz más dolga.

Ki fogja a közjegyzők személyes működését ellenőrizni például Budapesten, ha a Kamara elnöke elnökölni fog a választmányi üléseken, intézi az ügyrend szerint az elnökre háruló teendőket, részt vesz a törvényszéken a vád alá helyezés dolgában megtartott tárgyaláson, részt a főtárgyaláson, majd a Kúria fegyelmi ülésén. Kérdem: ki végzi akkor az elnöknek, mint közjegyzőnek a teendőit el?

II.

Dr. Pulay József helyettes kollégám cikkére a következőkben válaszolok:

Az csak természetes, hogy a nem közjegyzői pályán felnőttek kinevezési lehetőségeit én is korlátozni akarom, hiszen magam is helyettes voltam, azonban azt nem helyeslem, hogy hagyatéki bíróság a helyettesek minősítésénél közbeszólhasson. Nem helyeselhetem már csak azért sem, mert ahol a hagyatéki ügyeknek a referense egy önálló hatáskörrel felruházott fiatal jegyző, hogy szóljon bele a nálánál idősebb helyettes minősítésébe. Igenis tartom, hogy a helyetteseknek gyakorlati vizsgát kell tenniük. Ezt a kérdést már régen tárgyaltuk egyszer Kamaraközi értekezleten, és ott egyik kiváló kartársunk kifogásolta azt az indítványt, abból indulva ki, hogy ügyvédi vizsga után még vizsgát tegyen valaki. Ma már ez a kifogás nem állhat meg, mikor a rendes és a pénzügyi közigazgatás terén mindenkitől megkívánják az ügyvédi vizsgán felül a gyakorlati közigazgatási vizsgát. — Ebben tehát egyet értünk.

A külön rangsorra azt az észrevételemet, hogy minden Kamara a területén működő helyettesek közül ajánlja a külön rangsorra érdemesebbeket és ezeket csak a Kamara területén lehetne kinevezni, nem lokál-

patriotizmusból tettem, hanem azért, mert igen sokszor tapasztaltam a vidéki helyettesek mellőzését a budapesti helyettesekkel szemben. — Volt idő, amikor egymásután neveztek ki budapesti helyetteseket a debreceni Kamara területére, s ugyanakkor ennél a Kamaránál senki sem kapott kinevezést. Ezt én meg tudom érteni, mert Budapesten könnyebb az embernek irányadó férfiak társaságába kerülni, a vidéki helyettes pedig csak ismeretlenül dolgozik, összeköttetése nincsen s így lemarad a pestiek mellett. Én ennek szeretném elejét venni, annak tudniillik, hogy az idős vidéki helyettesek is ugyanazzal az eséllyel pályázhassanak, mint a budapestiek. Ez meg remélem csak nem részrehajlás, lokálpatriotizmus.

Ne méltóztassék túl élesen állást foglalni a szerény véleményemmel szemben, hogy a vidéki kinevezett közjegyző áthelyezés kérésénél előnyben részesüljön külön rangsorban felvett helyetessel szemben. Azt az esetet, amit erre felhoz, hogy egy napos közjegyzőt helyezzenek át más állásra, én nem tartottam szem előtt, de úgy látszik a tervezet szerkesztőjének sem jutott eszébe. Ez ellen a lehetőség ellen küzdenünk kell és ezt nem lehet sem jogosnak, sem méltányosnak tartani. De ez még nem azt jelenti, hogy a közjegyzőt a külön rangsorban lévő helyettes bármikor megelőzhesse, ezt úgy hiszem, hogy a t. Kartársam sem kívánja.

Ami a simonia kérdését illeti, én nem simoniát akartam törvénybe iktatni, csak annak neveztem, amint az a beszédemből ki is tűnik, azt az esetet, amikor a kinevezett közjegyző leendő utódjának valamely előnyt biztosít. Ennek is sok variációja lehet és én a cum iure successionis intézményét akarom bevezetettetni, amely úgy tudom az olasz közjegyzői törvénybe is be van iktatva.

A közjegyzői törvény 35. §-ára alapított elmozdításra én három esetet tudok, igaz, hogy ezek közül az egyiket a Kúria megsemmisítette elévülés címén. Az, hogy az elévülés ilyen esetben, amikor valaki elcsapandó lenne, mégis beállhat, megint a törvény hiányossága.

A korhatárra nézve én a számításokat meggyőződésem szerint lelkiismeretesen ejtettem meg, de nem október 1-én, hanem még májusban és akkor is akként, hogy a felvidéki helyettesekről kijelentettem, hogy nincs nekem adataim róluk. Tehát a számításunk körülbelül egybevág. Én ennél a kérdésnél a többi vidéki társ kamarákkal együtt a korhatár ellen akartam küzdeni, de nem a helyettesek ellen, s csak azt akartam kimutatni, hogy bennünket kielégítő kinevezési rendszer mellett a helyettesi Kar elhelyezése nem volna bizonytalan. Én nem ajánlottam az idegenek kinevezését, s ha mégis kinevezik őket, akkor magam mondtam azt, hogy legalább is 6—8 esztendőig gyakorlatot mutassanak ki és nem négyet, ahogy a törvényben van. Még ha ezeknek közjegyzői gyakorlata van, még azt a megszorítást is indítványoztam, hogy az előző közjegyzői gyakorlatot bizonyos időn túl mondják ki elévültnek.

Nagyon jól tudom én azt, hogy rendszerváltozások, például a szabadelvű párt bukása után a koalíció hogy hozta be embereit a közjegyzői Karba. Akkor már én pályázó helyettes voltam, amikor ezeket a kinevezéseket budapesti kabarékban hurcolták meg. Nagyon jól tudom, hogy minden miniszter változás, hogy hat vissza a helyettesi Karra. Átéltam,

emlékezetemben van és nem kívánom a mai helyetteseknek azokat az idöket, amiket én átéltem. Én béke idöben lettem közjegyzö majd 10 évi szolgálat után s a századik kérvényemre neveztek ki Abádszalókra. Nekem nem kell magyarázni, hogy mi a helyettesek érdeke, de söt felbbezni sem kell hozzám. — Semmit sem akarok mást, mint egy áthidalást és nem azt, hogy 40 közjegyzöi állást idegeneknek osztogassanak, mert ha a helyettesek 80 %-a idejére kap elhelyezést, s ezzel szemben csak 20 % marad ügynevezett érdemek jutalmazására, még mindig meg lehetünk elégedve.

* * *

A tervezetnek igen nagy hibája, hogy nem adott indokolást, mert ezzel csak találgatásokra adott alkalmat.

Annak, hogy a közjegyzöi Közlönyben megjelent cikkek s maga a budapesti Kamara is az én észrevételeim nagy részét kifogásolta, csak örvendek, mert szolgálatot tettem az ügynek már magával azzal is, hogy vitát provokáltam. De ezt a magam részéről ezennel be is fejezem.

Dr. Örley Dénes.

Közlemények.

Halálozás. Gyapay Ede dr. ipolysági kir. közjegyzö október hó 26. napján Léván elhalt. Temetése ugyancsak Léván október 28. napján volt. Gyapay rövid ideig működött a kir. közjegyzöi pályán. Mint előbb lévő majd zselizi ügyvédet a Felvidék visszacsatolása után 1939. május havában nevezték ki Ipolyságra kir. közjegyzövé. A budapesti kir. közjegyzöi kamara választmánya az október hó 29. napján tartott rendkívüli választmányi ülésén elhatározta, hogy a gyászoló családhoz részvét iratot intéz és az elhalálozásról külön gyászjelentést ad ki.

Kitüntetés. Magyarország kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére Szentiványi Géza dr. gödöllői kir. közjegyzőnek közhasznú munkássága elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. Szentiványi Gézát az ügyvédi korból nevezték ki 1914. évben Nezsiderre kir. közjegyzövé. Székhelyének az osztrák államhoz való átsatolása után, mint menekült közjegyzőt 1925. évben a Gödöllőn szervezett második állásra helyezték át. Ott azóta sokoldalú közéleti szereplése mellett érdemes közjegyzöi tevékenységet fejt ki. 1940. évben a budapesti kamara választmányának póttagjává választották.

Adakozás az „Erdélyért” akcióra. Az igazságügyminiszter 27351/1940. szám alatt a közjegyzöi kamarákhoz az alábbi leiratot intézte: „A Főméltóságú Asszony legfőbb védnöksége alatt a nemzeti társadalom és az egyházak képviselőinek részvételével gyűjtőbizottság alakult, amely a román uralom alól felszabadult területeken megsegítésre szorulókat támogatása céljából az ország területén készpénz és természetbeni adományokat gyűjt. — Az adománygyűjtés lebonyolításának módozatait és feltételeit a m. kir. belügyminiszter úr az 1940. évi szeptember hó 14. napján

81800/1940. B. M. szám alatt kiadott rendeletével állapította meg. — Amikor erről Méltóságodat — Elnök urat értesitem, felkérem, hogy az adománygyűjtésben való részvételre és a kitűzött cél támogatására az igazságügyi alkalmazottak figyelmét nyomatékosan felhívni sziveskedjék. — Közlöm végül, hogy az Erdélyi Magyar Menekültek Megsegítésére Alakult Bizottságtól (Budapest, V., Vilmos császár-út 55. II. em. 7.) „Erdélyért” felirással ellátott jelvényeket lehet darabonként 20 fillér megtérítés ellenében beszerezni. — Mivel e jelvények árából befolyó jövedelmet a bizottság a menekült erdélyi magyarok támogatására használja fel, a jelvényárúsítási mozgalom támogatása szintén ajánlatos. — Budapest, 1940. évi szeptember hó 21-én. A miniszter rendeletéből: Dr. Lutitszky s. k. miniszteri osztályfőnök. — Mint minden hazafias, szocialis és társadalmi megmozdulásokban, úgy ebben a legnemesebb és leghazafiasabb célú akcióban is a magyar közjegyzöi kar a maga részét megfelelően kivette. Nemes példával járt elől az adakozásban az ország vezető kamarája, a budapesti kamara, amely október 8. napján tartott választmányi ülésén az akcióra Lázár Ferenc dr. elnök indítványára 500 pengő adományt szavazott meg.

Közjegyzöi közreműködés kereskedelmi árverésnél. Egy közjegyzö egy pénzügyintézet megbízása következtében a bank adósa által kezelt zálogként elhelyezett részvényeket az adósnak a takarékpénztárral szemben fennálló tartozása kielégítése céljából az 1875. évi XXXVII. t.-c. 306. §-a értelmében nyilvános árverésen elárverezte. A megtartott árverés ellen az adósok jogi képviselője előterjesztést adott be az illetékes sombathelyi kir. járásbíróshoz és kérte az egész eljárás megsemmisítését azzal az indoklással, hogy az 1875. XXXVII. t.-c. 306. §-a értelmében megtartandó árverésnél az 1881. évi LX. t.-c. 115. §-a értelmében a Vht. 102. és következő §-aiban foglalt rendelkezések az irányadók, amelyek azonban az eljárás folyamán nem tartattak be. A kir. járásbíró Pk. 7250/940/6. számú végzésével az előterjesztést visszautasította. Az indoklás szerint az 1881. évi LX. t.-c. 115. §-ának azon rendelkezése, hogy a 102. és következő §-ok szerint tartandó meg az árverés akkor is, ha a kereskedelmi ügyletből eredő követelés fedezésére adott kezizálogra az 1875. évi XXXVII. t.-c. 305. és 306. §-ai alapján rendeltetik el az árverés. — csak olyankor nyer alkalmazást, amikor a bíróság rendeli el az árverést és a bíróság rendel ki kiküldöttet annak fogantatására. Az 1881. évi LX. t.-c. 34. §-a helyébe lépett 1912. évi LIV. (Ppé.) 40. §-ának utolsó bekezdése szerint a kiküldött eljárása, intézkedése vagy határozata ellen használható előterjesztés pedig az utóbbi törvényhely alapján kifejlődött bírói gyakorlat alapján csak a *bírói kiküldött* ellen szóló jogorvoslat, amelyet a járásbíró bírál el. Minthogy azonban a nem vitás tényállás szerint jelen esetben a kir. közjegyzö a részvények árverésének fogantatása körül nem mint bírósági kiküldött járt el, ezért a kir. járásbíró az előterjesztés elbírálására nem illetékes. Az illetékes kir. törvényszék az adósok jogi képviselőjének felfolyamodása következtében hozott Pkf. 1839/10/1940. számú végzésével a kir. járásbíró végzését indokai alapján helybenhagyta.

Az óvás elengedés újabb meghosszabbítása. A m. kir. minisztérium 7670/1940. M. E. számú rendeletével az 1940. november 1-én, vagy ezt követően 1940. december 31. napjáig bezárólag lejáró váltókra vonatkozólag a fizetés végett való bemutatást, illetve az óvás felvételét átmenetileg és folytatólag elengedte. A 6100/1940. M. E. rendelettel megállapított óvás elengedési határidő 1940. október 31. volt.

Az a bizonyos vaskalap. A vásárlónak azt a nyilatkozatát, hogy ingatlan tulajdonszerzési képességét az 1939. évi IV. t.-c. nem korlátozza, magába az adásvételi szerződésbe foglalták. A tulajdonjog bekebelezés iránt a szerződés alapján előterjesztett kérést az adonyi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság 1838/1940. tkvi. számú végzésével feljegyzés mellett elutasította, mert a 43300/1939. I. M. rendelet 1. §-a szerint a kérdéses nyilatkozatot „nem a szerződésben, hanem a kérvényben, vagy a kérvényhez csatolt teljes bizonyító erejű okiratban kell megtenni s azt eredetben kell a tkvi hatósághoz becsatolni“. A hivatkozott rendelet nem kíván külön okiratot a kérdéses nyilatkozat számára. Ekként tehát a nyilatkozatot tartalmazó szerződés, ami tudvalevően szintén „okirat“, s különösen a közokiratba foglalt szerződés a kérvényhez csatolva a 43300/1939. I. M. rendelet 1. §-a előírásának mindenben megfelel, amint hogy tudomásunk szerint ilyen esetben még egyetlen tkvi hatóság sem utasított el bekebelezési kérést. A nagy probléma megfelelő eldöntéséhez tehát a tiszta látást zavaró vaskalapot nem is letenni, csak kissé félre billenteni kellett volna.

Az Ö. E. 2. §-a körül való joggyakorlat Előző számunkban közöltük, hogy az Öe. 2. §-a alapján hivatalból megindított eljárást a később nagykorúvá lett örökös kérelmére a soproni kir. törvényszék megszüntette, míg a szombathelyi kir. Járásbíróság ily kérelemre elutasító végzést hozott és az eljárás folytatására utasította az illetékes kir. közjegyzőt. A két ellentétes határozatra való tekintettel a szombathelyi kir. közjegyzői kamara jogegységi határozatot kért. A m. kir. Kúria most arról értesítette a kamarát, hogy jogegységi döntvény nem volt kezdeményezhető, mert a szóban levő kérdésben — a kamara felterjesztésében említett eset kivételével — nem keletkeztek ellentétes jogerős bírói határozatok. Egy elszigetelt döntés pedig nem tekinthető a jogegység olyan veszélyének, amely döntvény hozatalát szükségessé tenné. Információnk szerint a kir. Kúria elnöke az összes törvényszékek véleményét kikérte és ezek — csekély kivétellel — *megegyeztek abban, hogy a 2. §. alapján hivatalból megindított eljárás többé meg nem szüntethető.* Ez megfelel az általunk elfoglalt álláspontnak is, amely azon alapszik, hogy minden öröklési igényre az örökhagyó elhalálkozásának ideje irányadó. Ezek után reméljük, hogy a helyes gyakorlatot ellentétes határozatok nem fogják bizonytalanná tenni.

Magyar-török jogsegély egyezmény. A magyar királyság és a török köztársaság között polgári és kereskedelmi ügyekben nyújtandó kölcsönös jogsegély tárgyában Ankarában 1938. június 18. napján kelt egyezményt az 1940:XXIV. t.-c.-be iktatták. Az egyezmény többek között a szegény-

ségi jog kölcsönös elismeréséről rendelkezik. A bírósági iratkézbesítések tekintetében s így a közjegyzői idézések tekintetében is a rendes diplomáciai utat tartja fenn. Az okiratok hitelesítése illetve felülhitelesítése kérdésében az egyezmény külön rendelkezéseket nem tartalmaz s így e tekintetben a külföldre vonatkozó általános szabályok az irányadók.

A rendőrség hitelesítési „jogköre“. Kovács D. András volt bakanyszentlászlói lakos hagyatéka ügyében egy rendőrfőtörzsörmeister részéről *felesége* részére kiállított magánokirati meghatalmazáson szerepelt a következő hitelesítési záradék: „A név és aláírás valóságát igazolom. Budapest, 1940. október 22. Dr. Kerekes Kornél m. kir. rendőrfőfelügyelő. A m. kir. államrendőrség vidéki főkapitányságának pecsétje.“ Intézkedni fogunk, hogy a rendőrség új „jogköre“ tekintetében való döntésre a főfelügyeleti hatóságnak is alkalma nyíljen.

A Műne határidőnaplója. Ismételten is felhívjuk a figyelmet a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesületének az 1941. évre szerkesztett s nemsokára megjelenő határidőnaplójára, amely megfelelő beosztásánál és gyakorlati adatainál fogva a közjegyzői irodákban való használatra is igen alkalmas. A határidőnapló ára 8 P., amely összeg az 57855 számú csekkszámán, Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesülete, Budapest, V., gróf Klebelsberg-uca 29. befizethető.

Kihirdetett törvények :

az 1940. évi XXIV. t.-c. a polgári és kereskedelmi ügyekben nyújtandó kölcsönös jogsegély tárgyában Ankarában, 1938. évi június hó 18-án kelt magyar-török egyezmény becikkelyezéséről,

az 1940. évi XXV. t.-c. az Ankarában 1938. évi július hó 18. napján kelt magyar-török konzuli egyezmény becikkelyezéséről.

Rendeletek :

6280/1940. M. E. sz. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben a váltók elfogadása és fizetés végett bemutatásának és az óvás felvételének átmeneti elengedése,

6440/1940. M. E. sz. A rögtönbíráskodás kihirdetésének a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területeken való kiterjesztése,

129129/1940. P. M. sz. A szegényeket megillető okirati illetékmentesség,

6180/1940. M. E. sz. A fizetési forgalom szabályozásáról a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben,

148630/1940. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és a forgalmi adók megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámítása.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle. (XXI. évf. 15. szám.) E szám vezető helyén közli Alföldi Dezső dr. táblai elnöknek a budapesti tábla ez év szeptember 21. napján Erdély visszaesatolása alkalmával tartott ünnepi teljes ülésén elmondott beszédét. Folytatólag közlik Mendelényi László törvényszéki elnöknek a Jog- és méltányosság címen az országos ügyészi egyesület szombathelyi közgyűlésén tartott előadását. További cikkei még ennek a számnak: Habermann György dr. Hozzászólás a magyar magánjog törvénytervezet 1789. szakaszához, Tárkányi Ernő dr. A jogcímvédelem tanának kérdéséhez. A Szemle és Előadások rovatok közleményei egészítik ki e szám tartalmát.

Illetékügyi Közlöny. (XV. évf. 20. szám.) A külön jegyzőkönyv bemutatásának kérdése címen Barcs Ernő dr. budapesti kir. közjegyző írt e számba cikket, amely a vonatkozó gyakorlat divergenciájával részletesen foglalkozva azt az álláspontot foglalja el, hogy a külön jegyzőkönyvek az örökösödési eljárással szoros kapcsolatban lévén, illetékkiszabásra való külön bejelentés tárgyát nem képezhetik. Tekintettel azonban az ellentétes gyakorlatra a jogbiztosság érdekében kívánatosnak jelzi a cikk a kérdésnek jogegységi megállapodással való mielőbbi eldöntését. A szám egyébként a továbbiakban a rendes rovatok közleményeit hozza.

Joggyakorlat.*

Magánjog.

75. A végrendeletet meg nem engedett befolyásolás okából csak akkor lehet érvénytelennek nyilvánítani, ha a befolyásolás olyan mértékű volt, hogy azzal szemben a befolyásolt végrendelezőnek ellentétes akarata nem is keletkezhetett, vagy ha keletkezett is az a befolyásolónak akaratával szemben nem juthatott érvényre s így a végrendelet nem felelt meg az örökható akaratainak. (K. P. I. 576/1940.).

76. Anyagi jogszabályaink szerint a végrendeleti intézkedést meg lehet támadni, ha az örökhatót az intézkedésre valamely *meghiúsult várakozás* indította, amennyiben fel kell tennünk, hogy az örökható az intézkedést különben nem tette volna meg. Ily feltevésnek azonban nyilván csak akkor van helye, ha a megtámadott végintézkedésnek egyedüli és kizárólagos oka a meghiúsult várakozás volt. Ha azonban a szóban lévő várakozás nem volt döntő befolyással arra, hogy az örökható kinek a javára végrendelezett, s a várakozás megtámadott végintézkedés-

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Budapesti székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap” a „Magyar Jogi Szemle” és a „Gazdasági Jog” című szaklapok alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékügyi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny” című szaklap közlései nyomán.

nek egyedüli oka nem lehetett, nem lehet feltenni azt, hogy az örökható a peres végintézkedést különben nem tette volna meg. (K. P. I. 740/1940.).

77. A jelzálog törvény 22. és a 24000/1929. I. M. rendelet 16. §-ának 5. bekezdése helyes értelmezése szerint a *ranghellyel való rendelkezés* jogát az ingatlan elárverezése után is lehet gyakorolni, azonban csak a kielégítési sorrend megállapítása előtt. A vonatkozó rendelkezést tartalmazó okiratnak a sorrendi tárgyaláson való esatolása a jog érvényesülésének nem akadály. (K. Pk. V. 5592/1939.).

78. Az 1874:XXXV. t.-c. 111. §-a értelmében a *közjegyzői okirat végrehajthatóságának egyik előfeltétele*, hogy a kötelezettség tárgya az okiratban szabatosan kitétések. Ennek az előfeltételnek követelménye, hogy a követelés mibenléte és mennyisége az okirattól kétségtelenül és határozottan megállapítható legyen, pénzkövetelésnél tehát a fizetendő összeg számszerűen határozandó meg. A felek között létrejött megállapodásról készült közjegyzői okirat nem vitás tartalma szerint az alperes arra kötelezte magát, hogy a felperesnek nótartásdíj címen mindenkor összes jövedelmének 25 %-át fogja fizetni. A közjegyzői okirat tehát a nótartásdíj kiszámításának csupán egyik tényezőjét a százalékot jelölte meg, az alperes összes jövedelmének mennyiségét, a kötelezettség mértékének az alapját az okirat nem határozta meg. Ennek hiányában az alperesi pénzkötelelem mennyisége az okirattól meg nem állapítható, következésképp a szóbanlévő közjegyzői okirat a végrehajthatóság előfeltételeinek nem felel meg. (K. P. IV. 1704/1940.):

Illetékjog.

9. A telekkönyvi hatóságnak azon végzése után, mely szerint elrendeli, hogy a bekebelezett keretbiztosítéki jelzálogjognál a Jt. 80. §-a értelmében feljegyzendő az a körülmény, hogy ez a jelzálogjog a bekebelezés alapjául szolgáló okiratban körülírt jogviszonyból származó követelés biztosításán felül újabb 500 P. kölcsön biztosítására is szolgál, illeték ki nem róható. (Közig. bír. 9431/1939. P.).

10. Ha a vevők a telekkönyvi hatósághoz intézett beadványban az eladók telekkönyvön kívüli tulajdonjogának a feltüntetését és a saját tulajdonjoguk bekebelezését kérik, illeték csak az utóbbi kérelem után jár. (Közig. bír. 9035/1939. P.).

11. Levélalakba foglalt s a felveendő kölcsönre vonatkozó előszerződés egyéb feltételek fennforgása esetén feltételesen illetékmentes. (Közig. bír. 11448/1938. P.).

12. Az örökösök egyikének az a vagyonszerzése, amely kötelesrész címen támasztott igényének kielégítéseként következett be, úgy esik illeték alá, mintha az átszállás öröklés jogcímén közvetlenül az örökhatóról történt volna. (Közig. bír. 8302/1936. P.).

13. A mellékletek illetékköteles beadványhoz történt ismételt csatolása esetében a mellékleti illetéket arra tekintet nélkül, hogy az újbóli csatolás egyazon vagy más eljárás keretében történt-e, újból le kell róni. (Közig. bír. 12022/1938. P.).

14. I. Templomépítés céljára rendelt hagyomány nem illetékmentes.

II. Hogy a hagyományt a valóságban mily célra fordítják, közömbös, mert az illetékmentességet illetően kizárólag az örökhagyó rendelkezése a döntő. (Közig. bír. 14140/1937. P.)

15. *A hagyaték tárgyalásával kapcsolatosan osztályra bocsátott vagyontárgyak ajándékozásáról készített különjegyzőkönyvek illetékkiszadás céljából való bemutatására az azt készítő közjegyző köteles.** (Közig. bír. 7736/1938. P.)

16. A kereskedelmi levél nemcsak a polgári perben történt felhasználás esetében veszti el feltételes illetékmentességét, mert az ill. díjj. 59. tételének 5. pontja szerint a levélnek bármely bíróság előtt, vagy az ill. díjj. 79. tétel d) és e) pontjai alatt megjelölt eseteken kívül más hivatalos célokra történt használata megszünteti azoknak illetékmentességét. (Közig. bír. 9731/1940. P.)

17. Nem tekinthető tartozási követelésre szerzett jelzálogjog törlésére irányuló engedélynek és így nem esik százalékos illeték alá az oly nyilatkozat, amely a szerzett zálogjog egyébkénti épségben tartása mellett csupán arra tartalmaz engedélyt, hogy több jelzálog közül egyesek a zálogjog hatálya alól kibocsáttassanak; kivéve, ha a jelzálogilag lekötve maradó ingatlanok értéke a zálogjogot teljes mérvben már nem fedezi. Az ennek következtében előállott fedezethiány ugyanis egyértelmű a zálogjog megfelelő részleges megszüntetésével. (Közig. bír. 6868/1938. P.)

18. A bejegyzési illetékért a bejegyzés iránti beadványt ellenjegyző ügyvéd még kezesi minőségben sem tehető felelőssé. (Közig. bír. 20658/1939. P.)

19. Közigazgatási ügyben benyújtott beadvány illetékéért az azt ellenjegyző ügyvéd kezesként felelős, akivel szemben azonban a felemelt illeték nem érvényesíthető, mert a felemelt illeték az illeték le nem rovásával elkövetett mulasztásnak a mulasztó, vagyis a főadós terhére rótt büntetése. (Közig. bír. 15816/1939. P.)

20. Valamely hatósághoz intézett oly beadvány, amely a hatóság és egy magánfél között keletkezett magánjogi viszonyt érint, illetékmentes. (Közig. bír. 7147/1938. P.)

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Sz. L. Vettük a beküldött cikket s azt a lapterjedelem kényszerű korlátozása miatt megfelelő beosztás szerint fogjuk hozni. Örömlenkre szolgál ha a fiatal közjegyző jelölti generáció a közlöny iránt aktív érdeklődést is tanúsít s a magunk részéről ezt a törekvést mindenkor hajlandók vagyunk készséggel támogatni.

* Ezzel a határozattal foglalkozik Bares Ernő dr. budapesti kir. közjegyzőnek az Illetékügyi Közlöny legutóbbi számában megjelent cikke.